

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, психології та педагогіки
Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У ВИЩІЙ ОСВІТІ»

(назва освітнього компонента)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти очна

(очна; змішана; дистанційна)

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 053 «Психологія»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Клінічна психологія»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс: 1-й

Силабус освітнього компонента розглянуто
на засіданні кафедри української мови,
психології та педагогіки

Протокол від
“29” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Фоміна Л. В.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем загальної та передфахової підготовки

Протокол від
“30 ” серпня 2024 року № 1

Голова

проф. Мирошніченко М.С.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА:

1. Фоміна Л. В., завідувачка кафедри, кандидат філологічних наук, професор.
2. Рибалко Л. С., професор кафедри, доктор педагогічних наук, професор.
3. Каліна К. Є., доцент кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент.

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Системний підхід у вищій освіті» складена відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Клінічна психологія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія».

Опис освітнього компонента (анотація). Розвиток системи вищої освіти в Україні відбувається в умовах соціальних трансформацій, інтеграційних процесів і змін у державній освітній політиці. Законодавча база, представлена законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту», задає орієнтири оновлення змісту, форм і засобів організації освітнього процесу, акцентуючи увагу на підготовці компетентного, мобільного, здатного до саморозвитку фахівця.

Освітній компонент «Системний підхід у вищій освіті» спрямований на формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про заклад вищої освіти як складну соціально-педагогічну систему. Вивчення цього компонента забезпечує підготовку майбутніх фахівців психологічного профілю до розуміння закономірностей функціонування освітніх інституцій, принципів управління, організації та розвитку освітнього середовища. Програма орієнтована на практичне застосування системного мислення в умовах професійної діяльності клінічного психолога у сфері вищої школи.

Силабус упорядковано із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення освітнього компонента є особливості функціонування закладу вищої освіти як цілісної соціально-педагогічної системи, що розглядається з позицій системного підходу.

Міжкомпонентні зв'язки: психоосвіта та педагогіка дорослих.

Пререквізити: психоосвіта та педагогіка дорослих.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1. Метою вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про функціонування системи вищої освіти, засвоєння основ системного аналізу в освітній сфері, опанування сучасними підходами до організації, управління та оцінювання освітнього процесу в закладах вищої освіти.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є засвоїти основоположні поняття системного підходу в освіті; усвідомити структуру та функціонування системи вищої освіти в Україні; оволодіти принципами організації освітнього процесу у ЗВО; проаналізувати управлінські та нормативні засади діяльності закладу вищої освіти; опанувати базові підходи до методичної, наукової та виховної роботи у вищій школі. міжособистісного спілкування.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог;

загальні:

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

ФК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

1.3.3. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації); робота в команді (реалізується через: метод проектів, ажурна пилка); конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи); тайм-менеджмент (реалізується через: метод проектів, робота в групах, тренінги); лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибірковий	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: <u>053 «Психологія»</u>	Рік підготовки (курс):	
		1-й	-й
		Семестр	
		1-й або 2-й	
		Лекції	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи здобувачів – 70	Освітній ступінь: магістр ОПП Клінічна психологія	10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		40 год.	год.
		Лабораторні	
		0 год.	год.
		Самостійна робота	
		70 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид підсумкового контролю: залік			

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Сучасна вища школа в освітній системі України.	2	Вступна лекція
2	Державна політика в галузі вищої освіти.	2	Ознайомча лекція
3	Особливості освітніх інтеграційних процесів.	2	Лекція-інформація
4	Державне управління та контроль якості у системі вищої освіти.	2	Лекція-брифінг
5	Система управління закладом вищої освіти.	2	Лекція-бесіда
Усього годин		10	

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Сучасна вища школа в освітній системі України.	2	презентація	усне опитування
2	Державна політика в галузі вищої освіти.	4	кейс-метод	стендова доповідь
3	Особливості освітніх інтеграційних процесів.	2	ділова гра	підготувати виступ
4	Державне управління та контроль якості у системі вищої освіти.	2	презентація	письмове опитування
5	Статус закладу вищої освіти.	2	презентація метод проектів	письмове опитування
6	Система управління закладом вищої освіти.	4	Бесіда, робота в парах	дискусія
7	Основи формування педагогічної системи ЗВО.	4	кейс-метод	підготувати виступ
8	Нормативно-правове забезпечення навчального процесу ЗВО.	4	Бесіда, робота в парах	письмове опитування
9	Форми організації навчального процесу у вищій школі.	2	презентація	стендова доповідь
10	Диверсифікація форм навчання, структур та програм.	2	метод проектів	усне опитування

11	Здобувач освіти як елемент системи освітньої діяльності.	2	Бесіда, робота в парах	письмове опитування
12	Суб'єкти управлінської діяльності та органи управління ЗВО.	4	кейс-метод	дискусія
13	Особливості діяльності викладача вищої школи.	2	презентація	усне опитування
14	Методична та наукова робота у ЗВО.	2	ділова гра	письмове опитування
15	Виховна робота у ЗВО.	2	метод проєктів	усне опитування
	Усього годин	40		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Роль вищої освіти в професійному становленні фахівця з клінічної психології	4	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	Поточний
2	Вплив освітньої політики на підготовку клінічних психологів	6	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	Поточний

3	Інтеграція української вищої освіти у європейський освітній простір та можливості для клінічної психології	4	Створення мультимедійної презентації	Поточний
4	Забезпечення якості освіти у процесі підготовки клінічного психолога	4	Складання опорного конспекту або схеми-конспекту, анотацій. Написати есе.	Поточний
5	Автономія і відповідальність закладу вищої освіти в підготовці фахівців з клінічної психології	4	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка наукового проєкту	Поточний
6	Моделі управління закладом вищої освіти і їхній вплив на організацію освітнього процесу	6	Підготувати виступ-презентацію (тема за вибором).	Поточний
7	Педагогічна система підготовки клінічних психологів як структурно-функціональна модель	6	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, розробка тестових завдань різної форми	Поточний
8	Нормативні документи які регламентують освітній процес у сфері психології	6	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану	Поточний

			відповідей на питання теми, створення мультимедійної презентації	
9	Актуальні підходи до організації навчання майбутніх клінічних психологів у вищій школі	4	Складання опорного конспекту або схеми-конспекту, анотацій. Написати есе.	Поточний
10	Варіативність освітніх програм у сфері психології з урахуванням сучасних вимог	4	Підготувати виступ-презентацію (тема за вибором).	Поточний
11	Психологічні чинники активності та мотивації здобувачів вищої освіти	4	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	Поточний
12	Взаємодія викладача адміністрації та студентів у системі управління ЗВО	6	Підготувати виступ-презентацію (тема за вибором).	Поточний
13	Психолого-педагогічна компетентність викладача клінічної психології	4	Складання опорного конспекту або схеми-конспекту, анотацій.	Поточний
14	Науково-дослідна діяльність здобувачів освіти як елемент	4	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого	Поточний

	професійної підготовки		плану відповідей на питання теми, підготовка наукового проєкту	
15	Психологічний супровід здобувачів освіти у системі виховної роботи ЗВО	4	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	Підсумковий
	Усього годин	70		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 №181.

При вивченні компонента застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу компонента, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди здобувачів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Підсумковий семестровий контроль з освітнього компонента є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній формі. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається навчальною програмою компонента.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення освітнього компонента за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 200 балів, мінімальна – 120 балів.

Формою підсумкового контролю успішності вивчення освітнього компонента є залік.

Поточна навчальна діяльність здобувачів (далі – ПНД) контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами кожної теми освітнього компонента та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Для освітніх компонентів, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «залік» передбачається врахування ЗНД. Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне оцінок за всі семестри вивчення освітнього компонента (з точністю до сотих) за таблицею 2, автоматично в рамках функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 (додаток 2) від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Після проведення семестрового контролю для освітнього компонента, або його частин, що закінчуються формою контролю «залік», «диференційований залік» та «іспит», відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 «Шкала оцінювання у ХНМУ», що додається (додаток 3) у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює відомості успішності з освітнього компонента.

Оцінка з освітнього компонента, розділи якого вивчалися на різних кафедрах, після завершення його вивчення, виставляється у відомості деканом відповідного факультету. Вона розраховується, як середнє арифметичне усіх отриманих балів та оцінок за розділи освітнього компонента, згідно з відомостями, що надані кафедрами.

Залік для освітнього компонента – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті та передбачає врахування ПНД (табл.2) та перевірку засвоєння всіх тем освітнього компонента. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130

4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

3.2. Питання до заліку:

1. Сучасна вища школа як елемент освітньої системи України.
2. Роль вищої освіти у формуванні фахівця з клінічної психології.
3. Пріоритети розвитку вищої освіти в Україні.
4. Завдання державної політики у сфері вищої освіти.
5. Закон України «Про вищу освіту» як нормативна основа системного підходу.
6. Основні напрями реалізації освітньої політики в Україні.
7. Інтеграційні процеси у вищій освіті: європейський та світовий контексти.
8. Вплив Болонського процесу на реформування вищої освіти в Україні.
9. Європейські стандарти якості вищої освіти та їх адаптація в Україні.
10. Участь ЗВО України у міжнародних освітніх проєктах.
11. Державне управління системою вищої освіти: структура та повноваження.
12. Роль Міністерства освіти і науки України у реалізації освітньої політики.
13. Контроль якості освіти у ЗВО.
14. Функції Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.
15. Внутрішні системи забезпечення якості в закладах вищої освіти.
16. Статус ЗВО: поняття, види, умови присвоєння.
17. Поняття автономії закладу вищої освіти.
18. Види автономії ЗВО (організаційна, фінансова, академічна).
19. Принципи управління вищим навчальним закладом.

20. Структура системи управління ЗВО.
21. Форми і методи прийняття управлінських рішень у ЗВО.
22. Основи системного підходу в управлінні освітніми організаціями.
23. Компоненти педагогічної системи вищої освіти.
24. Взаємозв'язок елементів педагогічної системи ЗВО.
25. Роль психолого-педагогічної діагностики в освітній системі.
26. Правове регулювання навчального процесу у ЗВО.
27. Основні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність вищої школи.
28. Академічна доброчесність як складова правового забезпечення освіти.
29. Форми організації навчального процесу у вищій школі.
30. Особливості лекційних, семінарських, лабораторних та практичних занять.
31. Інноваційні підходи до організації навчального процесу.
32. Особливості змішаного та дистанційного навчання у підготовці психологів.
33. Диверсифікація освітніх програм у ЗВО.
34. Види освітніх програм та їх адаптація до потреб клінічної психології.
35. Принципи побудови освітньо-професійної програми.
36. Здобувач освіти як суб'єкт і об'єкт освітнього процесу.
37. Психологічні чинники формування мотивації до навчання у студентів.
38. Навчальна самостійність здобувача освіти в системному підході.
39. Суб'єкти управлінської діяльності у вищій школі.
40. Повноваження та функції органів управління ЗВО.
41. Студентське самоврядування як елемент системи управління.
42. Професійна діяльність викладача вищої школи.
43. Психолого-педагогічна компетентність викладача.
44. Етика педагогічної взаємодії у вищій школі.
45. Методична робота викладача як чинник якості освітнього процесу.
46. Організація наукової діяльності студентів у закладі вищої освіти.
47. Форми залучення студентів до науково-дослідної роботи.
48. Основні напрями виховної роботи у ЗВО.
49. Психологічний супровід студентів у процесі виховання.
50. Формування соціально відповідального фахівця засобами системної освіти.

3.3. Контрольні питання

1. Що таке сучасна вища школа та яку роль вона відіграє в освітній системі України?
2. Яким чином вища освіта впливає на формування фахівця з клінічної психології?
3. Назвіть основні пріоритети розвитку вищої освіти в Україні.
4. Які завдання визначає державна політика у сфері вищої освіти?
5. У чому полягає значення Закону України «Про вищу освіту» для освітньої системи?

6. Як реалізується освітня політика в Україні: основні напрями та інструменти?
7. Які особливості інтеграційних процесів у вищій освіті в європейському та світовому контекстах?
8. Як Болонський процес вплинув на реформування вищої освіти в Україні?
9. Що таке європейські стандарти якості вищої освіти, і як вони адаптовані в Україні?
10. Які є форми участі українських ЗВО у міжнародних освітніх проєктах?
11. Яка структура державного управління вищою освітою та повноваження основних органів?
12. У чому полягає роль Міністерства освіти і науки України в реалізації освітньої політики?
13. Які механізми забезпечення якості освіти діють у ЗВО?
14. Які функції виконує Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти?
15. Які види автономії має заклад вищої освіти?
16. У чому полягає сутність академічної доброчесності та її значення для освітнього процесу?
17. Назвіть основні форми організації навчального процесу у вищій школі.
18. Які особливості мають інноваційні підходи до організації освітнього процесу?
19. Як забезпечується навчальна самостійність здобувача освіти в умовах системного підходу?
20. У чому полягає професійна роль викладача вищої школи та які компетентності йому необхідні?

3.4. Індивідуальні завдання Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (за вибором): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел). Кількість балів за індивідуальні завдання – 8.

3.5. Правила оскарження оцінки

Відповідно до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю», затвердженого наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252.

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

(система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти при вивченні освітнього компонента, зокрема реакція викладача на невчасно

виконані завдання, пропущені заняття, поведінку в аудиторії, вимог щодо медичного одягу, тощо, окремо зазначити доступність та умови навчання для осіб з особливими освітніми потребами).

Вимоги до засвоєння освітнього компонента

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час **практичного заняття** здобувачам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до викладача/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли особистість уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів/-ок очікується зацікавленість участю в міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах із предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як ним користуватися тощо

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Здобувачам важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;

- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – у цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра української мови, психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність у академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Грицюк П.М., Джоші О.І., Гладка О.М. Основи теорії систем і управління : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2021. 272 с.
2. Максименко Н., Салига Н. Системний підхід до процесу формування професійного іміджу майбутніх викладачів у закладах вищої освіти. *Науковий журнал «Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології» Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка*. 2021. Вип.40. С.25-28.
3. Опачко М.В. Системний та інтегративний підходи в освіті. Навчально-методичний посібник. Ужгород: УжНУ, 2020. 76 с.
4. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ : 2022. 180 с.
5. Шевчук С.С. Система педагогічного контролю та оцінювання як фактор забезпечення якості професійної освіти: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2023. 85 с.

Допоміжна

1. Беляєва Е. Ф., Зубкова Л. М. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 69, т. 1. С. 11-14.
2. Гораш К. В., Боднар А. М. Інноваційне освітнє середовище закладу вищої освіти як система підготовки студентів до навчання впродовж життя. *Наука і техніка*. 2024. № 4 (32). С. 537-550.

3. Денічева О. І. Комплексний підхід до модернізації змісту вищої освіти України. *Академічні студії. Серія: Педагогіка*. 2023. Вип. 4. С. 11-17.
4. Добров В. Я. Студентоцентризм як інновація та концептуальна основа сучасної європейської політики у сфері вищої освіти. *Наука і техніка*. 2024. № 4 (32). С. 638-650.
5. Литвин А. Ф., Хищенко О. О., Великдан Ю. В. Сучасні тенденції трансформаційних змін у закладах вищої освіти України в умовах цифровізації. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 68, т. 1. С. 264-271.
6. Немченко Т. А., Сторожук О. В., Щербина К. К. Забезпечення академічної доброчесності в контексті розвитку штучного інтелекту. *Наука і техніка*. 2024. № 1 (29). С. 501-513.
7. Погребняк В. П., Дашковська О. В., Мельник О. М. Трансформація системи вищої освіти України в умовах воєнного стану. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 68, т. 1. С. 223-228.
8. Пугач В. Вплив європейських інтеграційних процесів на формування дистанційної освіти в Україні. *Педагогіка безпеки*. 2020. Т. 5, № 2. С. 110-117.
9. Хайдарі, Н. І. Заслужена А. А., Юхновець Н. П. Європейські стандарти вищої освіти в Україні: Болонський вимір. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 68, т. 2. С. 20-23.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Закон України «Про вищу освіту» – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт – <https://mon.gov.ua/>
3. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки – <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
4. Наукова бібліотека ХНМУ – <https://libr.knmu.edu.ua>
5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
6. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка – <https://korolenko.kharkov.com>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

1. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf
2. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf

3. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf
4. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/pol_komis_ad.pdf
5. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv22.pdf
6. Інклюзивна освіта:
https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/proekt_polog_inkl_navch.pdf
7. Академічна доброчесність:
<https://knmu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>